

VEČERNÍČKY VE SLOVENSKÉ TELEVIZI

BEDTIME STORY AT SLOVAK TV

Šárka Stojanová

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Vyšší odborná škola filmová Zlín

akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Šárka STOJANOVÁ
Osobní číslo: K06293
Studijní program: B 8206 Výtvarná umění
Studijní obor: Klasická animovaná tvorba

Téma práce: Večerníčky ve Slovenské TV

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část Bc. práce:

- Teoretická část práce je v pevné vazbě, která nedovoluje vyjímání ani vkládání listů.
- Rozsah: min. 20 stran textu podle zadání: Večerníčky ve Slovenské televizi
- nutno odevzdat 1 ks v pevné vazbě, vč. 1 ks CD s verzí PDF + 2 ks v měkké vazbě. A 1x PDF elektronicky odeslat knihovně UTB.

2. Praktická část Bc. práce zahrnuje:

- Bakalářský film, název : Sluneční děti
nutno odevzdat na nosiči DVD -- 3 ks formát video dvd a 3 ks formát .avi se zvukem (pokud možno nekomprimované avi)
- Propagační plakát k filmu
- Součástí praktické části je i neomezené množství ilustrací a příloh obsahující výtvarné návrhy a technický scénář, vše inteligentně prezentováno v deskách.

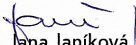
Rozsah bakalářské práce: viz. Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz. Zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

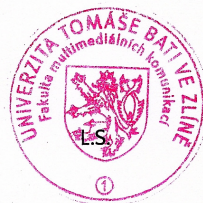
Seznam odborné literatury:

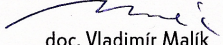
Kolektiv autorů, Slovenský animovaný film Kšajtová Marie, Velký příběh večerníčku, 1. vyd., Praha 2005, Albatros, ISBN 13-865-005 internetové zdroje: články: reflex - večerníček sme - televizny večerníček oslavuje 40. výročie Webjournal - Keď rozprávka oživa www.vecernicek.com

Vedoucí bakalářské práce: Ivo Hejcman
externí pedagog
Datum zadání bakalářské práce: 11. ledna 2010
Termín odevzdání bakalářské práce: 17. května 2010

Ve Zlíně dne 11. ledna 2010

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

doc. Vladimír Malík
vedoucí oboru Klasická animovaná tvorba

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci se budu zabývat Večerníčky ve Slovenské televizi, jejichž další výroba je v současné době bohužel ukončena. Cílem této práce kromě představení důležitých osobností a počinů budou i osobní pohledy a názory lidí, kteří jsou s tématem konfrontováni a doplní tak práci o zajímavé myšlenky.

Klíčová slova: Večerníček, STV, TV, animace, tvorba pro děti, pohádka

ABSTRACT

In my bachelor thesis I focus on bedtime stories in the Slovak television. Nowadays, there is unfortunately no production of any Slovak bedtime stories. Besides introduction of important persons and deeds I include also personal opinions and views of people, who are confronted with this topic. That enriches my thesis with interesting ideas.

Keywords: Bed time story, STV, TV, animation, children art, fairytale

Děkuji Ivu Hejmanovi za jeho podporu a vedení.

Děkuji všem divákům STV za jejich příspěvky a názory.

OBSAH

ÚVOD	7
I TEORETICKÁ ČÁST	8
1 SLOVENSKÝ VEČERNÍČEK	9
1.1 VZNIK A VÝVOJ VEČERNÍČKU	9
1.1.1 Večerníčková znělka	10
1.1.2 Zlatá éra slovenského večerníčku.....	12
1.1.3 Rozpad studia a jeho následky	14
1.2 VEČERNÍČKY NA STV	14
1.2.1 Slovenské večerníčky	15
1.2.2 České večerníčky.....	17
1.2.3 Hrané a loutkové večerníčky	17
1.2.4 Ostatní zahraniční večerníčky	18
1.2.5 Seznam odvysílaných večerníčků v STV (2008 - doposud)	19
1.3 VÝZNAMNÍ TVŮRCI VEČERNÍČKU A ANIMOVANÉ TVORBY	21
1.3.1 Průkopníci	21
1.3.2 významní tvůrci.....	21
2 PROBLEMATIKA UKONČENÍ VEČERNÍČKU V STV	25
2.1 JE VEČERNÍČEK NAHRADITELNÝ?	25
2.2 SKRYTÝ POKLAD	26
2.3 PŘÍSPĚVKY DIVÁKŮ STV	30
2.3.1 Tématická náplň večerníčku.....	30
2.3.2 Vysílací čas.....	31
2.3.3 STV - veřejnoprávní televize	32
2.3.4 Vliv večerníčku na člověka	33
2.4 DOTAZNÍKY DIVÁKŮ.....	34
2.4.1 Vyhodnocení dotazníků.....	35
ZÁVĚR	37
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	38
SEZNAM OBRÁZKŮ	39
1 SLOVENSKÉ VEČERNÍČKY	39
2 ČESKÉ VEČERNÍČKY	41
3 ZAHRANIČNÍ VEČERNÍČKY.....	43
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	44
SEZNAM PŘÍLOH	45

ÚVOD

Vždy jsem měla ráda jakoukoliv tvorbu určenou dětem, protože je to jedno z mála míst, kde je veřejně dovoleno tvořit s lidskou přirozeností a ze srdce. Večerníček byl jeden z mnoha věcí, které můj život naladily určitým tónem, a ten mi dodnes zní v uších jako malé rolničky štěstí.

Mám hluboce zakořeněný názor, ve kterém nerozděluji lidi podle národnosti, ani země podle čáry na mapě. I když nepocházím ze Slovenska, je mi tohle téma vlastní, protože se vzájemně překrývá s českým Večerníčkem. Jako Češka bych také chtěla místy využít osobního srovnání.

První kapitola je věnována historii, významným tvůrcům a večerníčkové tvorbě. Těžištěm této práce je však kapitola druhá, kde se pokusím rozebrat problematiku ukončení večerníčkové tvorby ve Slovenské TV a zjistit, proč se přes obrovskou vlnu nesouhlasu zastavil čas ve výrobě nových večerníčkových titulů. Je zde takové množství lidí, kterých se tento problém dotýká, nejosobněji tvůrců, animátorů, výtvarníků, a v neposlední řadě početného množství diváků.

Jelikož jsem se nehodlala smířit s malým množstvím dostupného materiálu týkajícího se právě druhé kapitoly, které se dá zaokrouhlit na tři internetové články a jeden knižní titul, rozhodla jsem se tuto kapitolu pojmout trochu jiným způsobem. Dávám slovo večerníčkovým divákům všech věkových kategorií, jejich názorům a příspěvkům. Cílem práce je nashromáždit materiál ze všech stran, který je čistě ryzí, není přeinterpretovaný. Mým přáním je alespoň skromným procentem přispět k této problematice a i když je to velmi složité, chtěla bych znovu rozvířit zájem o jakoukoliv změnu hlavně u těch, kteří mají tu moc hýbat světem nejen slovenského Večerníčku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SLOVENSKÝ VEČERNÍČEK

1.1 Vznik a vývoj Večerníčku

V historii československé televize je Večerníček zřejmě nejstarší a nejoblíbenější program, který odchoval už několik generací diváků. Už více jak čtyřicet roků do každodenního rituálu slovenských dětí patří večerníček a známá znělka je jeho neodmyslitelnou součástí. Hlavní zdroje námětů pro první slovenské večerníčky pocházely z děl domácí tvorby, z nichž nejvýznamnější byly **Elena Čepčeková** (*Meduška a bračekovia-mravčekovia*), **Mária Ďuríčková** (*Danko a Janko*), **Ludmila Podjavorinská** (*Čin-Čin*), **Ján Navrátil**, **Rudo Móric** (*Muška Svetluška*) a mnoho dalších. Prvním slovenským animovaným večerníčkem byl *Ako si mačky kúpily televízor* z roku 1966 podle literární předlohy **Jaroslavy Blažkové**, prvním papírkovým barevným seriálem je *Meduška* z roku 1969, první kreslený animovaný barevný seriál z roku 1973 *Pásli ovce valasi* je možná i nejoblíbenější večerníčkový seriál STV, o čem svědčí i to, že je nejprodávanějším titulem ze Zlatého fondu STV.

Už v 60. letech se začaly vysílat pohádky nejprve několikrát do týdne. Od roku 1965 se ustálil název „*Rozprávka na dobrú noc*“ (V Čechách Stříbrné zrcátko), která se vysílala každou neděli. Velice rychle se uchytila a získala přízeň malých i velkých diváků a za pár let se přešlo na pravidelné vysílání ve večerním vysílacím čase, od roku 1975 i v barvě. Zformoval se televizní program Večerníček a začala se odvíjet i historie slovenského animovaného filmu. Název Večerníček vymyslel český básník, malíř a dramaturg **Milan Nápravník**, mimo jiné je i autorem „*Stříbrného zrcátka*“ a stál při zrodu prvních českých Večerníčků. Československá dramaturgicko - autorská spolupráce vytvořila ve večerníčkách hodnoty národní kultury, které získaly cenné mezinárodní uznání a mnohé festivalové ocenění.

Slovenská televize v Bratislavě doposud vytvořila 260 večerníčkových seriálů různými technologiemi. Většinou se počet dílů pohyboval okolo deseti, ale našly se i výjimky jako je *Slimák Maťo a škriatok Klinček* (1976), který měl 100 dílů.

1.1.1 Večerníčková znělka

Nejstarší znělka je z roku 1966. Byla černobílá a používala se pět roků. Je zde atmosféra večera, rozsvícená okna paneláku, nájezd do jednoho z nich. Kamera vidí ježka hrajícího na klavír, podívá se do kamery a zvedne prst, kterým naznačí: Děti, pozor! Bude pohádka. V závěru už ježek stojí v pyžamu před rozestlanou postýlkou a kamera odjíždí ven až před úvodní panelák, okna postupně zhasínají.

Druhá znělka byla taky černobílá a používala se v letech 1971 až 1976. V úvodu vidíme pletený hranatý košík na šicí potřeby a vedle stojí stolní lampička. Víko košíku se nadzvihne, vyskočí odtud hadrový panáček, rožne lampičku. Vyskočí druhý panáček, lampu zhasne, první panáček ji opět rožně, druhý zhasne, začnou se honit, druhý panáček skočí do košíku, první zaklopí víko, sedne si na něj a zase lampičku zapne. Nájezd na stínidlo, kde vidíme dětské figurky. V závěru je odjezd od rozsvícené lampy, košík, v kterém jsou obě dvě figurky v pyžamu a chystají se jít spát. Víko se zaklopí. Autorkou byla česká scenáristka, režisérka a animátorka Hermína Týrlová. Od roku 1977 STV začalo vysílat barevnou znělku a to v podobě, jakou známe dodnes. Večerníčkový dědeček, který rozsvěcuje hvězdičky. Zavedení této znělky přímo souviselo se začátkem barevného vysílání ČST od roku 1977. Námět a scénář patří Anně Minichové, která roku 1975 vyhrála konkurz na večerníčkovou znělku. Výtvarníkem a režisérem byl Ladislav Čapek, hudbu složil Jaroslav Celba.

Ve srovnání s českou znělkou, kde večerníček jede a rozhazuje letáky, mi byla bližší slovenská s dědečkem a pejskem. Člověk, který ji vymyslel, si tímto námětem získal dětského diváka. Je zde hodně symboliky a správných vzorců chování. Znělka má dokonce čtyři verze, které se střídají podle ročního období. Vzhledem k tomu, že byla tak oblíbená, byl udělaný i 28-dílný večerníčkový seriál *V chalúpke a za chalúpkou*. Byl o tom, co dělá večerníčkový dědeček, když zrovna nerozsvěcuje hvězdičky.

Večerníček používal čtyřicet roků tuto nezměněnou znělku. Podle původní předlohy, která byla nejpoužívanější znělkou relace STV vůbec, byla v roce 2004 vytvořena znělka nová, opět ve čtyřech variantách. STV se tak rozhodlo, aby zachovalo tuhle „kultovní znělku“ i pro budoucí generace malých slovenských diváků. Animátorkou nové verze se stala polská výtvarnice Joanna Kozuch, která ji ručně překreslila. Postprodukční grafiku zpracoval Martin Hudák a hudební doladění nahrál ve stereo verzi živý orchestr složený z hudebníků slo-

venské filharmonie pod vedením skladatele Mariána Čurka. Do vysílání byla vpuštěna v pondělí 6. září 2004 v 19: 15 na STV 1.

K této inovaci jen pár slov: Myslím si, že nebyla potřeba předělávat znělku, která po dobu čtyřiceti let úspěšně dokazovala, že vždy byla, je a bude nadčasová. Pomalu se přichází na to, že umělé věci nám přestávají být po chuti. Podstata tvorby spočívá v lidskosti a nefalšovaném upřímném projevu. Některé studia na to už přišly také a vrátily se samy od sebe ke klasickým technikám a výrobě.

Zimní varianta znělky

Letní varianta znělky

Upravená verze znělky (rok 2004)

1.1.2 Zlatá éra slovenského večerníčku

Slovenská animovaná tvorba to neměla v prvních dvou desetiletích po válce vůbec jednoduché. Teprve se založením Studia animovaných filmů na Kolibě přišlo oživení a potom následoval rozkvět animované tvorby na Slovensku. Koncem 60. let fungovala spolupráce českých i slovenských studií ve formě vzájemných návštěv. Scházeli se tak umělci z různých oblastí a vytvářely filmy plné vtipu na vysoké řemeslné i umělecké úrovni. Dnes tato díla patří do Zlatého fondu slovenské animované tvorby.

Toto období by se dalo nazvat Zlatou érou slovenského večerníčku, ve které se i přes její krátké trvání podařilo dosáhnout obrovských uměleckých výsledků. V 80. letech se natáčelo ročně víc jak 30 animovaných titulů včetně objednávek pro slovenskou televizi. Paradoxně se ale 80 procent produkce vyrábělo ve studiích v Praze a v dnešním Zlíně, protože zde bylo výborně zaběhnuté zázemí pro animovanou tvorbu. Problém ve slovenských studiích byl i ten, že v letech 1966 bylo naplánováno 7 filmů, na kterých pracovalo 19 zaměstnanců a v roce 1974 při naplánování 14ti filmů zůstal počet zaměstnanců beze změny. Proto se většina slovenských večerníčků začala vyrábět v českých studiích, konkrétně v Ostravě a Gotwaldově (dnešním Zlíně).

Ve Zlíně působil **Karel Zeman** (Vynález zkázy, cesta do Pravěku). V jeho režii a režiséra Eugena Spáleného vznikl např. Večerníček *Indiánské rozprávky – Orlie pierko*. Další významnou osobností zlínských ateliérů byla **Hermína Týrlová** (Vzpouora hraček, Vánoční sen). Z mladší generace se prosadil **Josef Zeman**, **Jan Dudešek**, **Zdeněk Odstrčil**, který v 90. letech spolupracoval na většině Zemanových filmů i na slovenských večerníčcích. V tomto období se zlínské ateliéry přeorientovaly na animovanou tvorbu pro děti a autorské filmy. Nutno podotknout, pouze za podpory tehdejšího vedení, které bylo otevřené novým nápadům. Na Slovensku takové štěstí bohužel neměli.

Objem výroby slovenských Večerníčků se postupně snižoval. V dnešní době STV vysílá pouze tituly z minulosti, protože výrobu nových děl už dlouhou dobu nepodporuje. Taky vznikl Zlatý fond STV, ve kterém jsou k mání oblíbené filmy, seriály a relace. Je zajímavé, že drtivou většinu tohoto fondu tvoří právě večerníčky z dřívějších dob, které jsou také nejprodávanější. V první řadě to jen dokazuje, jak velkou oblibu tento program má a taky poukazuje na paradox zastavení výroby večerníčků. Ve ZF vyšly večerníčkové tituly např. *Danka a Janka*, *Muška Svetluška*, *Čin-čin*, *Orlie Pierko* a další.

Divácký příspěvek:

(<http://www.stv.sk/forum/viewtopic.php?p=#54296>)

“Prednedávnom som si zakúpil VHS Muška Svetluška. Musím uznať, jednoducho: Nádhera a Krása zároveň. Naozaj klobúk dolu pred šikovnými rukami, ktoré túto animovanú rozprávku vyrobili: Slovenská filmová tvorba Bratislava-Koliba, Filmové laboratóriá Bratislava - Koliba a Československá televízia Bratislava. Vzdávam veľký hold umeleckému nápadu, tvorivosti a samotnej výrobe i vysielaníu. Samozrejme i legendárnemu slovenskému spisovateľovi Rudovi Móricovi, ktorého umelecké literárne dielo bolo námetom a predlohou k adaptácii k samotnej filmovej produkcii a výrobe.”

MUŠKA SVETLUŠKA (1977), námět: Rudo Moric

1.1.3 Rozpad studia a jeho následky

V devadesátých letech se Animované studio na Kolibě rozpadlo a došlo k masovému propouštění pracovníků, kteří se rázem ocitli na ulici. Někteří si v provizorních podmínkách založily vlastní studia, jiní se museli rekvalifikovat, aby uživili sebe a své rodiny. V tu ránu ztratila do té doby ceněná animovaná tvorba podporu televize, protože vysoce postavené kalkující hlavy STV vymyslely pro ně finančně přínosnější plán. Nakoupily zahraniční bezduché a mnohdy hloupé seriály, které zanášely ovzduší. Mnoho rodičů už v počátcích vycítily tohle narušení, ale nebylo na vybranou. Masmédia určují trendy a většina lidí je velmi lehce ovlivnitelná. Dokonce značná část populace přijme za své vše, co televize “vyplyvne“. STV tímto skutkem postavila své vlastní zájmy nad zájmy všech věrných diváků a nad zájmy celkové slovenské animované tvorby.

Nutno podotknout, že pod všemi značkami firem a podniků se pořád skrývá jen a jen člověk. Každý dělá chyby, proto se na tužku z druhé strany dává guma. Co je ale opravdu neskutečné, že tu gumu ještě nikdo nepoužil. Po tolika letech se v STV s večerníčkem a celkovou animovanou tvorbou nic neděje, nikdo neučinil žádnou nápravu. Pouze samé sliby, kterým stejně nikdo nevěří.

1.2 Večerníčky na STV

Velké množství večerníčků bylo v československé koprodukcí. Vznikaly i večerníčky hrané a loutkové, které byly také velice oblíbené a jejich hlavní výhodou byla nenáročnost na zpracování. Vysílaly se i zahraniční Večerníčky.

1.2.1 Slovenské večerníčky

Pásli ovce valasi, Mat'ko a Kubko (1973) - Tento večerníček má víc jak 30 roků. Příběh o dvou pastýřích, kde významnou úlohu zahrál vypravěč Josef Kroner.

Puf a Muf (1971) - Kreslené černobílé povídky s dvěma kocoury uličníky Pufovi a Mufovi, kteří mají vždy o zábavu postaráno. Autorem je Viktor Kubal.

Slimák Mat' o a škriatok Klinček (1978) - Kreslená pohádka o dobrodružstvích dvou nerozlučných kamarádů, slimáka Mat'a a květinového skřítko Klinčeka. Když začal malíř Jaroslav Cita psát první díly večerníčku o palouku plném postaviček a dobrodružství, říkal hlavním hrdinům šnek Pepa a skřítek Pivoňka. Pražská televize ale seriál nepřijala, a tak začal spolupracovat s televizí bratislavskou, pro kterou postavy přejmenoval na slimáka Mat'a a skřítko Klinčeka. První díl večerníčku vznikl v roce 1976. Má rovných 100 dílů.

A je to! (1979) - Seriál o dvou nešikovných domácích kutilech vznikl v Bratislavě, ale i přes velkou úspěšnost prodala STV autorské práva na tento úspěšný a vtipný večerníček filmovému studiu ve Zlíně. Od roku 1989 vznikl nový název Pat a Mat.

Vták Gabo (1990) - Hrdina tohoto seriálu je pták Gabo, který vždy v pravou chvíli pomůže svým dětským kamarádům. Dosáhl úspěchu i v zahraničí.

Dobrodružství kuchárka Buchtičky (1968) - 13ti dílný večerníčkový seriál, kde komentář namluvil nezapomenutelným hlasem Jozef Króner.

Domček, domček, kto v tebe býva? (1998) - Animovaný papírkový večerníček o tom, že každé zvířátko má svůj domeček.

Pán zametač Silvester (1975)

Škriatok do bytu nepatrí (1990) - Večerníčkový animovaný seriál o přátelství děvčátka a lesního skřítko.

Čertík Lucifuk (1991)

Lap a Hopko detektívi (1994) - Animovaný seriál detektivek pro nejmenší.

Bol raz jeden tato (1981) - Veršované povídky o vzorném tatínkovi a jeho dcerách.

Cukrú a Krá (1988) - Animovaný seriál Milana Horvatoviče o zvířátkách z parku, které si navzájem pomáhají a prožívají veselé příhody.

Jurošík (1991) - Kreslená série povídek o zbojníkovi Jurošíkovi, který vždy dokázal vyzrát nad knížečánem.

V chalúpke a za chalúpkou (1986) - Kreslená série povídek s večerníčkovým dědečkem, vnučkou a zvířátkem z hospodářského dvora.

Bol raz jeden zámoček, bol raz jeden hrad (1994) - Animovaný večerníček o slovenských hradech a zámčích.

Bratislavské rozprávky (1990) - Animovaný seriál povídek podle knížky spisovatelky M. Ďuríčkové, který otevírá dětem fantastický a tajemný svět.

Emil Pampúšik (1994) - Animovaný seriál o veselém klaunovi.

Permoník z kremnickej bane (1992) - seriál o skřítkovi, který provází malého diváka tajemným podzemím kremnické baně.

Pa a Pi (1986) - Příhody mimozemských zvířátek Pa a Pi, které hravou formou přibližují nejmenším divákům tajemství okolního světa. Seriál vznikl v ostravském studiu Prométheus ve spolupráci s německou společností GOLD-FILM GmbH Pforzheim.

Danka a Janka (1970) - Animovaný seriál podle stejnojmenné knihy Márie Ďuríčkové o dvou děvčátkách - dvojčátkách, které vstupují do světa vytvořeného dětskou fantazií s komentářem Emílie Tomanové a Anny Bučinské.

Muška Svetluška (1979) - Večerníčkový seriál ze světa broučků

Tri svište (1979) - je sedmidílný kreslený seriál o svištích, který vznikl ve studiích slovenské televize v Košicích. Jeho hlavním tématem je ochrana přírody. Sviště jsou typičtí pro přírodní rezervaci Vysoké Tatry a příběhy byly zasazené do tohoto prostředí. Kromě gagů má i výchovné části a děti se tak zábavným způsobem učí, co je v rezervaci dovolené a co ne.

A spousty dalších....

1.2.2 České večerníčky

Nejvýznamnějšími tvůrci českého večerníčku a celkové české tvorby pro děti byl Karel Zeman, Hermína Týrlová, Břetislav Pojar, Eduard Hofman, Zdeněk Smetana, Václav Bedřich a spousta dalších. Nejúspěšnější české večerníčky jsou *Pohádky z Mechu a Kapradí (1968)*, *O loupežníku Rumcajsovi (1967)*, *O vodníku Česílkovi (1968)*, *Pohádky ovčích babičky (1969)*, *Štaflík a špagetka (1971)*, *Maková panenka (1972)*, *Říkání o víle Amálce (1975)*, *O Krtkovi* (v režii Z. Milera), který je úplně beze slov a celý příběh je odkomunikovaný pomocí citoslovce, *Maxipes Fík* (V. Bedřich), *Bob a Bobek – Králici z klobouku*, kteří se nedávno rozrostli o pár nových dílů *Bob a Bobek na cestách* (I. Hejzman), a tím se zařadili mezi nejdelší večerníčkové seriály.

1.2.3 Hrané a loutkové večerníčky

Hrané večerníčky plní stejnou vzdělávací a výchovnou funkci jako animované a byly ve své době velice oblíbené. Tento typ večerníčku je mnohem jednodušší než výroba animovaného večerníčku a i z tohoto důvodu se v počátcích vyráběl nejvíce.

Bambul'kine dobrodružství (1982) - Malá pětiletá Bambulka (Monika Haasová) se dostane k dědovi Josefovi (Július Pántik), který ji začne učit. V každém díle je na různých příhodách dětem vysvětlené, jak se v dané situaci správně chovat. Ve své době vyvolal tento večerníček „bambulkománii.“

Čo rozprávala teta Srna (1992) – „V hlubokém lesním tichu, mezi lískami, skrývá se srnčí chodníček. Na svítání tudy kráčí stará srna a za ní na tenkých nožkách hopká srneček. A protože je velmi malý, srna mu vypráví příběh“. Tak začínají všechny příběhy, které vypráví teta srna nejen malému srnčátku, ale i všem dětem.

Kto býva v húštinách (1986) - Drobné příběhy o lesních zvířátkách a jejich mláďátkách.

Jediným českým čistě hraným Večerníčkem je seriál *Krkonošské pohádky (1974)* režisérky Věry Jordánové.

Nejznámější české loutkové večerníčky jsou *Na návštěvě u Spejbla a Hurvínka* (1972), *Broučci* (1967).

1.2.4 Ostatní zahraniční večerníčky

Vysílaly se i seriály z různých zemí jako je Polsko, Rusko, Maďarsko, Bulharsko, Itálie, Francie, Anglie, USA.

Lolek a Bolek (1964) - polský večerníček v režii Wladislawa Nehrebeckiho

No, Počkaj! (1969 až 2004) - kultovní ruský kreslený seriál v režii Vjačeslava Kotjonočkina. V porovnání s americkou produkcí se dá Vlk a zajíc přirovnat k seriálu Tom a Jerry. V Rusku se však vlk a zajíc stali doslova součástí národní kultury.

Miazgovci (1968 až 1978) - maďarský večerníček (v Čechách Smolíkovi) v režii Józsefa Neppa

Tom a Jerry (1940 až 1967) – Americký animovaný seriál o soupeření nerozlučného dua kocoura Toma a myšáka Jerryho. Nakonec ale stejně všechno dobře dopadne a Tom a Jerry jsou zase "kámoši jak hrom".

Pingu (1986) – vynikající plastelínový večerníček o rodině tučňáků plný vtipných a dobře promyslených gagů. (Švýcarsko - korejská koprodukce pod vedením Otmara Gutmanna.)

Tip a Tap (1971) – Belgický animovaný seriál o dvou roztomilých neposedných štěňátkách, které vyvádějí různé kousky svému strýčkovi Fidovi.

Yogi bear (1964) - (U nás Měďa Běďa), hlavní hrdina se spolu se svým přítelem Boo-Boo snaží okrást turisty o jejich milované piknikové košíky plné jídla. Kradení se jim pokouší překazit místní ranger Smith.

Macko Uško (1975) – Polský večerníček. “Volají ho Macko Uško lebo krivé uško má.“ Každý den je pro něho a jeho kamarády poučný.

Byly tu i další zahraniční večerníčky a seriály. Některé z nich by se daly zařadit do problemovější skupiny seriálů pro děti a na prvním místě tohoto žebříčku byl bezpochyby Pokémon. Japonci disponují odlišnou kulturou, dokonce tak diametrálně jinou, že ji naše děti nemají šanci pochopit. A nebo v tom horším případě ji pochopí po svém. Potom mohou

rodiče jen doufat, že tyto děti najdou cestu zpět do normálního světa bez bojujících příšerek a nástrah. Samozřejmě ve své době to byl fenomén a nejúspěšnější seriál všech dob, alespoň co se týče divácké sledovanosti. Mnozí rodiče se ještě teď vzpomínají z toho reklamního šílenství, které jistě leckomu nabouralo rodinný rozpočet.

1.2.5 Seznam vysílaných Večerníčků v STV (2008 – doposud)

Zde je seznam Večerníčků vysílajících se od ledna 2008 až doposud. Při vypisování jsem si všimla překvapující věci. Slovenští tvůrci, i když měli tak málo vytyčeného času, kdy televize večerníčkovou tvorbu podporovala, byly nesmírně plodní umělci jak v kvalitě díla, tak v množství natočeného materiálu. Taky je ze seznamu dobře poznat, že se mnoho domácích titulů neustále opakuje, a to jde pouze o výčet z let 2008 - doposud. Víceméně převládají domácí tituly nad zahraničními, ale ani jeden z nich není aktuální. Je to jako čtení těch samých knížek z dětství pořád a pořád dokola. Čtenáři by z toho byli jistě otrávení.

(Opakující se tituly jsou zvýrazněny červeně.)

Leden 2008 - No počkaj!, Sovětský svaz (1969)

Únor 2008 - Slimák Maťo a škriatok Klinček, Slovenská republika (1978)

Březen 2008 - Jarničky, Slovenská republika (1984)

Březen 2008 - Veselé vtáče rozprávky, Slovenská republika (1983)

Duben 2008 - Domček, domček, kto v tebe býva?, Slovenská republika (2002)

Duben 2008 - Ebb a Flo, Veká Británie (2005)

Květen 2008 - Macko uško, Polsko (1978)

Červen 2008 - No, počkaj!, Sovětský svaz (1969)

Červen 2008 - Medvedík Rupert, neuveriteľné čary, Veľká Británie (2007)

- Srpen 2008 - Slimáky športujú , Španělsko (1999)
- Říjen 2008 - Blanche, Itálie, Velká Británie (2004)
- Listopad 2008 - Valibuk, Slovenská republika (1988)
- Listopad 2008 - Pán zametač Silvester, Slovenská republika (1975)
- Listopad 2008 - Škriatok do bytu nepatrí, Slovenská republika (1990)
- Prosinec 2008 - Čertík Lucifuk, Slovenská republika (1991)
- Prosinec 2008 - **Pásli ovce valasi, Slovenská republika (1973)**
- Prosinec 2008 - **Vták Gabo, Slovenská republika (1990)**
- Prosinec 2008 - V chalúpke a za chalúpkou, Slovenská republika (1986)
- Leden 2009 - **Jurošík, Slovenská republika (1991)**
- Únor 2009 - Cukrú a Krá, Slovenská republika (1988)
- březen 2009 - Lolek a Bolek, Velká Británie (1999)
- duben 2009 - Malá princezná, Velká Británie (2006)
- květen 2009 - Čo sa stalo medvedíkovi, Slovenská republika (2008)
- červen 2009 - Lap a Hopko detektívi, Slovenská republika (1994)
- červen 2009 - Bol raz jeden tato, Slovenská republika (1981)
- červenec 2009 - Čarovná ceruzka, Polsko (1964)
- srpen 2009 - Kač,kač,kač, Slovenská republika (1991)
- září 2009 - **Medvedík Rupert, neuveriteľné čary, Velká Británie (2007)**
- říjen 2009 - Bambul'kine dobrodružstvá, Slovenská republika (1983)
- listopad 2009 - A je to!, Slovenská republika (1979)
- prosinec 2009 - **Jurošík, Slovenská republika (1991)**
- prosinec 2009 - **Pásli ovce valasi, Slovenská republika (1973)**
- leden 2010 - Pat a Mat sa vracajú, Česká republika (2003)
- únor 2010 - **Vták Gabo, Slovenská republika (1990)**
- březen 2010 - Bratislavské rozprávky, Slovenská republika (1990)
- duben 2010 - Emil Pampúšik, Slovenská republika (1994)
- duben 2010 – Permoník z kremnickej bane, Slovenská republika (1992)
- duben 2010 - Bol raz jeden zámoček, bol raz jeden hrad, Slovenská republika (1994)
- květen 2010 - **Macko Uško, Polsko 1978**

1.3 Významní tvůrci Večerníčku a animované tvorby

1.3.1 Průkopníci

Mezi první tvůrce slovenských večerníčků můžeme bezpochyby zařadit tyto umělce:

Jozef Ružička, Jaroslava Havettová, Vlastimil Herold, František Jurišič, Henrieta Peťovská, Milan Peťovský, Jozef Povrazník, ale v čele těchto umělců televizní i distribuční výroby stál **Viktor Kubal**. Dále v začátcích působili externí spolupracovníci hlavně z oblasti dramaturgie např. **Jindřich Vodička, Rudolf Urc, Helena Rabarová**. V počátcích se jako režiséři často uplatňovali hlavně čeští umělci, kteří měly bohaté zkušenosti z pražských studií. Patřil k nim např. **Lubomír Beneš, Ladislav Čapek, Bohumil Šejda**. Další tvůrci, kteří se částečně podíleli na výrobě byl **Karel Zeman, Hermína Týrlová, Josef Zeman, Zdeněk Krupa, Zdeněk Ostrčil, Milan Šebesta, Miroslav Sobota** a další.

1.3.2 Významní tvůrci

Viktor Kubal (1923-1997)

Nejvýznamnější osobnost animovaného filmu na Slovensku.

Všestranný a pracovitý výtvarník, karikaturista, herec, filmový režisér. Stal se zakladatelem slovenského animovaného filmu. Po dobu 27 let vytvořil jako animátor a režisér v jedné osobě bezmála 400 krátkometrážních a 2 celovečerní animované filmy, kterým se v té době podařilo získat různá ocenění.

1935 – První animované pokusy *Tank ide cez překážky, štart letadla*

1942 – film *únos*

1942 – film *Studňa lásky*

1944 – *Tajomný dedo*

1946 – *Hurá na nich*

1956 – *Neporiadkom to začíná, úrazom to končí?*

1964 – *Pán Homo* – první ze čtrnácti krátkých gagů

1965 – filmy *Biely a čierný*, *Makovice*

1967 – *Dita na pošte*, *Dita na Vianoce*

1972 – realizace prvního filmu ze seriálu *Janko Hraško*

1974 – film *Šach* – nejprodávanější slovenský film, cena slovenské nár. kinematografie

1976 – Realizace prvního dlouhometrážního filmu *Zbojník Jurko* – cena J. Trnky na festivale filmů pro děti v Gottwaldově (dnešním Zlíně).

1980 – *Krvavá paní* - dlouhometrážní film

Kubalova Večerníčková tvorba:

1969 - *Puf a Muf* - Je zde patrná výtvarná zkratka a jednoduchost kresby

1980 - *Panáček z křižovatky*

1970 - *Cvik a cvak*

1969 - *O Petrovi*

1964 - *Pán Homo*

1974 - *O Jankovi Hraškovi*

Další významní tvůrci:

Ivan Popovič - Je všestranný člověk a umělec, výtvarník, animátor, režisér, scénárista, prozaik. Patří k dalším zakladatelům slovenského animovaného filmu. Působil se o vznik Studia animovaných filmů (1965). Jeho díla: *Pingvin* (1965), *Pieseň* (1969), *Socha* (1970), *Hlavičkove rozprávky* - 13 dielov (1974-75), *Kuk a Bubu* - 7 dielov (1983-84)

Jaroslava Havettová - Česká rodačka, vynikající výtvarnice, režisérka a animátorka. První večerníček, který animuje, byl *Kúpalisko pre Fakírov* (1967). Dostala zahraniční ocenění v USA, Berlíně. Jejím nejnovějším dílem je večerníček pro českou televizi *Gogo a Figi* (2009).

Milan Pet'ovský - byl hlavní kameraman Studia na Kolibě. Za své práce získal vícero mezinárodních ocenění. Působil i jako pedagog na Střední škole uměleckého průmyslu a na

Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Byl členem Asociace Slovenských kameramanů a členem Svazu slovenských dramatických umělců. (*Muška Svetluška*, animovaný seriál - kamera spolu s Henrietou Peťovskou, námět: Rudo Moric, kamera- *Janko Hraško na chémii*, režie: Viktor Kubal)

Vlastimil Herold - Věnoval se širokému spektru disciplín - grafik, ilustrátor, filmař, typograf. Pracoval v kresleném a trikovém filmu v Praze, později odešel do Bratislavy. *Kúzelník a kvetinárka* (1986), *Varila myšička kašičku* (1974).

František Jurišič – Je průkopníkem loutkového filmu i plastelínové technologie (clay animation). Je autorem přibližně 140 filmů. Mnohé z nich viděli diváci na festivalech v různých koutech světa, *Múdre prasiatko* (1982).

Vlado Pikalík - jeho seriál *Dvaja klauni a pes na cestách* (1985) je jedním z nejpoetičtějších televizních papírkových povídek, které na Slovensku vznikly. Velice oblíbený byl i večerníček *Utieráčik* (do 1989).

Rudolf Urc - stál při všech klíčových osobností slovenské animované tvorby, jeho jméno je spojeno s celým vývojem televizní animované tvorby. Byl režisér úspěšných titulů *Oráč a Obri* (1975), *Prvá trieda* (1984), *Dada a Dodo* (1988), *Rozprávky z nočnej košielky* (1990), byl spolurežisér seriálu *Bratislavské rozprávky* (1995), dále je i publicista, autor publikace *Slovenský animovaný film* (1996).

Ondrej Slivka - výtvarník a režisér, který vnesl do večerníčkové tvorby nový rozměr a kvalitní umělecký názor. Jako jeden z prvních experimentoval s novými technologiemi včetně počítačové grafiky (*Keby som bol vtáčkom*). Režiroval Večerníček *Bratislavské rozprávky* (do 1990, prvních 5 částí s R. Urcem), na spoustě dalších večerníčků se podílel jako výtvarník.

Bohumil Šejda - *Tri svište* (1979), *Vták Gabo* (1990)

Ladislav Kudelka - režisér dokumentárních filmů

Vladimír Malík - *Bábätko v banke* (1988)

Jaroslav Cita - kreslíř, animátor a grafik, režisér, spisovatel a výtvarník. Pod jeho vedením vznikla kreslená rozprávka o dobrodružství dvou nerozlučných kamarádů, *slimáka Mat'a a květinového skřítko Klinčeka* (1976).

Monika Trajterová - výtvarnice, režisérka a animátorka, členka mezinárodní organizace animátorů ASIFA, členka slovenské filmové a televizní akademie a slovenského filmového svazu. Od roku 1970 vytvořila víc jak 40 animovaných filmů, většinou večerníčků a na dalších třiceti spolupracovala. Seriály, které vytvořila, byly uvedené na mezinárodních festivalech ve Francii, USA, Japonsku, Německu a mnohých dalších krajinách. Získala hlavní cenu na mezinárodním festivalu filmů pro děti a mládež v Bratislavě. V roce 1998 se stala spoluzakladatelkou a předsedou neinvestičního fondu Přátelé animovaného filmu a od té doby organizuje filmařské akce pro děti.

A další...

2 PROBLEMATIKA UKONČENÍ VEČERNÍČKU V STV

2.1 Je Večerníček nahraditelný?

Zde je krátký internetový článek:

(<http://aktualne.centrum.sk/kultura/media/clanek.phtml?id=240024>)

“Detskí psychológovia nemajú priveľké obavy, že by posun termínov večernej rozprávky negatívne zasiahol denný režim detí. Podľa psychologičky Evy Smikovej to záleží hlavne na rodičoch, ako im upravujú režim, niekoľkominútový posun príliš nezaváži. Hlavne sa však zmenila doba, televíznych programov je veľa, mnohé vysielajú rozprávky celý deň a taktiež je veľa filmov pre deti na rôznych nosičoch.

Už nie sú odkázané na Večerníčky, dodala. “

Zaujaly mě poslední věty tohoto článku. To, že existuje spousta jiných zahraničních televizních programů určené přímo dětem a velké množství dětských filmů vydané na různých nosičích, je pravda. Ale opravdu se jimi dá televizní večerníček nahradit? Můj názor je, že je to nemožné. Nejde nahradit tento rituál, na který se děti těší, netrpělivě čekají, kdy už večerníček konečně začne. Uvedu příklad.

Představte si, že je vám okolo devíti let a blízko vaší školy je vyhlášená cukrárna. Dostáváte kapesné 10 korun a celý týden se těšíte na tu nezapomenutelnou slast, kdy před vás cukrářka postaví zákusek za všechny vaše peníze. Jíte ho neskutečně dlouho a s neskutečnou chutí a ještě, než spolknete poslední sousto, už přemýšlíte, jak asi bude chutnat další. Taky máte ve třídě kamarádku, která místo pořádných svačín dostává peníze a všechny je spolehlivě utrácí v cukrárně za zákusky. Ale vzhledem k tomu, že si jich denně může koupit klidně i patnáct, polyká je mechanicky a snad už ani nevnímá tu lahodnou chuť zákusku. Kouzlo se vytratilo.

Večerníček je opravdu takový zákusek na konci dne a jeho kouzlo spočívá ve vzácnosti.

2.2 Skrytý poklad

Při vyhledávání obrázků a informací ohledně slovenských večerníčků jsem zjistila podivnou věc. Na internetu a nejenom tam je k dispozici zhruba 20% materiálů, z toho velké množství z nich je nepoužitelné kvůli nízké kvalitě. Vyhledávání obrázků nebo informací o slovenském večerníčku je velmi problematické. Přitom, když jsem hledala obrázky českých večerníčků, naskočily všechny v několika desítkách provedení, kvalitní a pestré. O každém večerníčku vyhledáte všechno, co potřebujete vědět. Dokonce je mu i věnována internetová stránka, která má vysokou návštěvnost. Je jasné, o čem tato informace vypovídá. Česká televize si cení tvorby pro děti a dává to dostatečně znát. Tolik významných umělců, tolik tvůrčích počinů a pořád vznikají nové.

A jak je na tom večerníček ve slovenské televizi? I přes velké množství talentovaných a zkušených tvůrců, nádherné poetické tvorby, STV do nynějška nepasovala večerníček na plnohodnotný televizní program a ani nevypadá, že by to výhledově měla v plánu. Co se týče večerníčkových titulů, na první pohled se zdá, že STV nedisponuje takovým množstvím významných formátů. Ale opak je pravdou!

Problém je v tom, že spousta krásných a důležitých odkazů večerníčkové tvorby (a že jich za tak krátkou dobu vzniklo požehnaně), jsou ukryty v archivech. Při vyhledávání časem zavátých večerníčků jsem nacházela další a další, o kterých existuje pouze jedna malinká zmínka někde v internetové černé díře. Proč tyto tituly, které já sama toužím vidět, nevycházejí ve zmíněném Zlatém fondu STV? Na to, kolik má televize pěkných večerníčků v archivu, je jich v tomto fondu tuze málo (ZF obsahuje 33 dětských seriálů z celkového počtu cca 240). Kdyby tyto večerníčky vlastnila Česká televize, okamžitě by vyletěly do světa a vzbudily víc úžasu, než leckteré české "slavné" večerníčky.

STV svého velkého bohatství vůbec nevyužívá, dost možná ani netuší, že ho vlastní. Bohužel pro diváky je tento poklad skrytý pod závojem zapomnění.

Zde uveřejňuji ty, které bych jednou ráda viděla. Prozatím jsou k vidění pouze na dětských filmových festivalech nebo v rámci vysílání STV. V mnohých případech jde o opravdové skvosty dětské animované tvorby.

Zdroj: <http://www.stv.sk/telexim/zlaty-fond/-s-komentarom/>

Bračekovia mravčekovia (1977-1985)

Animovaný seriál o bratříčcích Julovi a Gustovi, kteří jsou hraví a veselí lumpíci. Objevují drobný svět v trávě a poznávají nové přátele.

Čo si hračky rozprávajú (1990)

Animovaný seriál o hračkách, které jsou samy doma a navzájem si vypráví příběhy, které zažily.

Čo videl Mesic? (1991-1992)

Animovaný seriál, ve kterém se vždy o půlnoci odehraje příběh mezi dětskými hračkami.

Čo videli stromy (1997)

Animovaný seriál, ve kterém stromy vyprávějí zvědavému děvčátku své příběhy z různých končin světa.

Indické rozprávky (1992)

Animovaný seriál čerpající náměty z indických lidových pohádek.

Kačička Modropierko (1979)

Poeticky laděný animovaný příběh Ruda Mórica o kačence Modropierko, která se napříč mnoha překážkám po několikanásobném hnízdění podaří vysedět káčátka. Učí je životu ve vodě i na suchu.

Kapitán a jeho kuchár (1981)

Animovaný seriál o neobyčejných příbězích slavného mořeplavce kapitána Kuka a jeho přátel.

Lienka Anulienka (1982-1988)

Animovaný seriál o Lienke Anulienke- veselém broučkovi a jeho přátelích.

Makarónske rozprávky (1990)

Loutkový seriál je vtipným příběhem z dětského světa, ve kterém se odráží svět dětské fantazie.

Miláčik (1972)

Animovaný seriál Anny Minichové s komentářem Emílie Tomanové je o malém, neposedném a zvědavém medvídkovi a jeho laskavé babičce.

Modrá rozprávka (1977)

Loutková hra pro děti realizovaná formou černého divadla. Příběh je o ptákově štěstí, který různé děti uvede do světa snů, aby si tam spolu hrály.

Najkrajšia loď (1987)

Dlouhometrážní animovaný film pro děti o putování kluků Očka a Uška na soutěž o nejkrásnější loď.

Putovanie kukučky Kukulienky (1987)

Poeticky laděný příběh o putování malé kukačky Adélky, která hledá svoji maminku, která se pokouší vysedět vajíčko v cizím hnízdě. Lesní říše zvířátek a ptáků má své přísné zákony.

Rozprávky starého Inku (1998)

Animovaný příběh je o vyprávění starce svému vnoučeti o krajině, která kdysi kvetla, v říši panoval pořádek a nikdo netrpěl nouzí. Se změnou panovníka se však všechno změnilo.

Rozprávky o somárikoch (1993)

Animovaný seriál, který ve třech částech milým způsobem vypráví o tom, jak se oslíci učili počítat, kde se na nebi vzaly hvězdy a další příběhy.

Rozprávky z krajiny vycházejícího slnka (1988-1991)

Animovaný seriál na motivy klasických japonských pohádek.

Strapúšik (1987-1988)

Animovaný seriál o stařence a dvou kamarádů, Strapúšikovi a Mraučadle.

Medvedie vajíčko (1997)

Animovaný seriál o medvídkovi mývalovi, který velmi toužil mít kamaráda. Našel vajíčko a hledal, kdo mu poradí, jak vysedět medvědí vajíčko. Zažívá při tom velké dobrodružství, spousta nástrah a nečekaných překvapení, až se dostal do cirkusu. Konečně si tam našel nového kamaráda, kterého celý čas hledal.

2.3 Příspěvky diváků STV

Součástí webu STV je divácké fórum, na kterém mohou diváci vyjádřit své názory a připomínky. Některé příkládám v jejich v přesném znění.

2.3.1 Tématická náplň Večerníčku

(<http://www.stv.sk/forum/viewtopic.php?p=54416#54416>)

„Dobry den, moja 2 a polrocna dcera velmi rada pozera vecernicek. Vecernicek, ktory vysielate momentalne, povazujem za absolutne nevhodny pre deti. Cast z 15.6.09 bola vsak uplnym vrcholom. To, ze sa tam od prvej casti striela som uz povazovala za nevhodne, tu pribudli tanky, bomby - neviem ci STV nema financie na nieco krajsie. Lolek a Bolek, Mala princezna- to boli vecernicky pre deti, nie toto. Potom sa nemozme cudovat, co z nasich deti vyrastie.“

Tímto příspěvkem jsem chtěla začít odstavec o správném výběru večerníčku po tématické stránce. Jestliže tedy platí tvrzení, kdy večerníček plní funkci laskavého poselství bez násilí a agrese, proč se v televizi vysílají problémové a nesplňující tituly ze zahraničí? Záměrně píší ze zahraničí, protože je velmi malá pravděpodobnost, že by tento materiál pocházel a byl vyroben na Slovensku nebo v Čechách. Funguje zde podobné smýšlení a většina tvůrců večerníčků by nešla proti jeho podstatě a významu. Například dětský seriál „Tom a Jerry“ je po této stránce problémový, nebo seriál „Jen počkej zajíci“ jasně ukazuje odlišnou mentalitu země, ze které pochází. Neposuzuji ji špatně, jen si myslím, že pokud má dětem večerníček něco přinést, je důležité, aby sledovaly tvorbu z domova, která je jim nejbližší. Přiznám se, že jsem tyto pořady jako malá sledovala docela pravidelně a pamatuji si, že se

mi moc líbily po vizuální stránce, ale ty ostatní jsem nepochopila. Tudiž pořad v tomto případě splňoval svou funkci jen napůl.

Tato problematika se netýká jen televize a toho, jaké tituly vysílá, ale i samotných rodičů, jestli tuto tematiku přijímají. Povaha a vlastnosti rodičů jsou alfou a omegou ve vývoji a působení na dítě. Pokud budou rodiče vyrůstat v prostředí plném agrese a násilí, čekat, že si jejich povahu dítě na dlouhou dobu, ne-li napořád, převezme. Jednou budou mít svoje děti a řetězec tak donekonečna pokračuje. Je třeba myslet na to, jakého typu je faktor, který nás ovlivňuje. Už dlouhou dobu nesleduji televizní zprávy právě kvůli masivnímu množství negativních a nepotřebných informací. Vždyť na spoustě případů je prokázáno, že toto smýšlení nikdy nikomu v ničem nepomohlo, už vůbec ho nepotěšilo ani nečinilo spokojeným. Ale přesto těmito zprávami žije celý svět, nebo alespoň ta část, která je mediálně ovlivněná. Jakou sílu mají média je až k nevíře. Proto je důležité si uvědomit, že hned po rodičích je večerníček a televizní vysílání další faktor, který na děti působí.

Rodiče by rozhodně měly mít přehled o tom, co jejich potomci sledují.

2.3.2 Vysílací čas

<http://www.stv.sk/forum/viewtopic.php?p=51746#51746>

“Dokáže mi niekto vysvetliť vysielací čas Večerníčka, respektíve prečo je pravidelný začiatok onekorený o cca 5 minút, alebo viac. Prosím len o inteligentnú odpoveď, na čo ide Večerníček vždy presne, maximálny posun som zaznamenal asi 1 minútu. ak nahrám deťom večerníček a pustím, tak sa ma pýtajú, prečo ešte nie je. to je v lepšom prípade! v tom horšom, prečo nie je celý. dávam si rezervu asi 15 minút. myslíte že dokážem vysvetliť deťom pojem o čase, a čo je to presný čas ? v priamom prenose sa mi to zdá neludské týranie aby sedeli pred televízorom a čakali či večerníček bude alebo nebude, o zvolenom čase vysielania radšej nehovorím ! Ďakujem za odpoveď. ak by ste boli komerčná televízia, tak vám nepišem, ale ako verejnoprávna, ktorá má zo zákona nejaké povinnosti, je nepochopiteľné že má niečo prednosť pred detským vysielaním.

Být rodič, který chrání jistoty svých dětí, přidala bych se s podobným článkem. Otázkou je, jak je možné, že veřejnoprávní televize, pro kterou by měly být důležité priority diváků,

takto zasahuje do vysílacího času. Je pravda, že každému může vyhovovat jiný čas vysílání a nejde vyhovět všem, ale kdyby byl čas přesně stanovený, a pravidelně se dodržoval, došlo by ke sjednocení a ustálení. Ještě je zvláštní to, že s dětským večerníčkem manipulovat lze, ale s programem pro dospělé si to nikdo nedovolí. Dítě si nikdy nepůjde do televize stěžovat, neprojevívá zlost nad špatně fungujícím systémem, projevívá lítost a smutek, protože se těšilo a přišlo zklamání. Děti by měla televize brát se stejným respektem jako dospělého diváka. A i když večerníček trvá jen pár minut, jsou to ty nejmilejší minuty z celého vysílacího dne.

2.3.3 STV - veřejnoprávní televize

(<http://www.stv.sk/forum/viewtopic.php?p=54416#54416>)

„Počas môjho pôsobenia v STV (70-80-te roky) vyrábala televízia pri rozpočte cca 800-850 miliónov korún vlastný program, až na tie programové typy, ktoré boli preberané z Prahy, alebo cez sieť Intervízie, alebo Eurovízie. Taktiež dabing si STV robila vo vlastnom dabingovom štúdiu. Môžete namietat', že to bola iná doba. Mám ale dojem, že až na ideologické zasahovanie do programovej štruktúry, bola STV bližšie k typu verejnoprávneho média, ako súčasná STV. Až na spravodajstvo a publicistiku, hoci aj tie sú od 89-roku trvale ovplyvňované politikmi. Vyrábané boli programové formáty, ktoré obsahovo naplňali potreby literárno-dramatického vysielania, hudobného, športového, programov pre deti a mládež, večerníčkov, vzdelávacích a náučných programov, zábavy, dokumentu a ďalších s tým, že po programu tvorili realizácie vlastných scenárov a vlastnej dramaturgie. Po roku 1998 sa, žiaľ, začalo na verejnoprávne médium "pozerať" iba z hľadiska ekonomických kritérií. Zrušili sa veľmi kvalitné štáby v jednotlivých redakciách, ktoré boli schopné vyrábať programy na európskej úrovni. Zrušila sa vlastná výroba, začali sa preberať formáty, ktoré svojou dramaturgiou nesplňali kultúrnu, vzťahovú, sociálnu úroveň slovenského diváka (ale aj poslucháča - platí to čiastočne aj na SRO). Prestal sa dávať priestor domácej tvorbe, alternatívnej tvorbe, ochotníckym súborom. Prestali sa uvádzať večerničky, chvíľky poézie a iné malé formáty.“

<http://www.stv.sk/forum/viewtopic.php?p=49190#49190>

Je zaujímavé, že iné zahraničné verejnoprávne médiá nemajú problém s kultivovanosťou. STV nemá čo rozhodovať o tvorbe a vysielaní na základe popularity a sledovanosti. Uvedieme odlišný príklad - BBC má vyše 8 rádiových staníc, jedno zamerané na vážnu hudbu, to že túto stanicu počuva "len" 3000 poslucháčov znamená čo? Je to veľa či málo? Je zlá alebo dobrá? A hneď poviem, BBC je mediálny gigant, na com si vybudoval tento status? Na komercii či kvalite? Komerciu zo strany STV by som chápala, ak by nedostávala žiadne dotácie a bola by odkazovaná sama na seba. Ale nie je. STV tecu príležitosti pomedzi prsty ako piesok. Cele je to o tom, ako ľudia s tým robia. A len kompetentných určených, zvolených, platených... a nič z toho.“

Z týchto článkov jde jasne vycítit nesouhlas diváků s postoji STV. Jednou vznikla nějaká úmluva mezi dvěma stranami a ta by se měla dodržovat. Poslední dobou je porušeno tolik domluv. Jak rychle se lidská čestnost a slušnost vytratila, a není to jen v rámci televizního vysílání. Přesně to vystihl divák v posledních větách druhého příspěvku. Všechno záleží na lidech, kteří jsou v čele.

2.3.4 Vliv Večerníčku na člověka

<http://www.sme.sk/diskusia/560646/1/2304597/Vecernicek-si-nedame-Slovensky-aj-cesky-Vecernicek-oslavuje-40-vyrocie.html#2304597>

„Je to naozaj uchvatne ako posobi vecernicek na ľudí. Keď som spoznala mojho muža (vtedy mal 28) a videla jeho spôsob utierania sa po sprche, tak na otázku prečo sa utiera takým spôsobom, mi odpovedal, že to tak robil macko v sprche v maďarskom večerníčku. Čo nato povedať? Smiechom som sa skoro neudržala, a skoro dostala po nose že sa vysmievanie sa maďarskej mensine. Ale to už je na iný príspevok.....“

2.4 Dotazníky

Tyto dotazníky byly rozdány žákům první a druhé třídy základní školy na Slovensku. Celkem bylo vyplněno 60 dotazníků. Dotazník byl anonymní.

Záměrem bylo zjistit míru spokojenosti jak dětí, tak jejich rodičů s dnešním Večerníčkem, míru sledovanosti tohoto programu a taky nejoblíbenější dětský večerníček.

Je zde šest otázek pro dospělého a tři otázky pro dětského diváka, z nichž v jedné z nich byly děti vyzvány, aby namalovaly, jak si představují svůj vlastní večerníček. Děti vytvořily opravdu dotáhnuté a promyšlené obrázky, což v první řadě svědčí o jejich registrování a velkém zájmu o tento program. Právě na těchto obrázcích se projevila jedna velká pravda - Večerníček je nositelem nekonečné lidské fantazie.

(Zmíněné výsledky se vztahují pouze na tento malý průzkum. Kdyby se dotazníků zúčastnilo dalších 100 dětí, výsledky by se jistě lišily.)

2.4.1 Vyhodnocení dotazníků

Sledovanost

55% dětí sleduje večerníček pravidelně.

20% odpovědí bylo neurčitých (např. občasné sledování, časové nestíhání kvůli kroužkům a jiným aktivitám).

25% nesledují večerníček (sledují jiné dětské kanály, nahrané pohádky, poslouchají před spaním pohádky z rádia, STV nesledují, pouze ČT, vůbec nesledují televizi, preferují knižní tituly).

Co si rodiče myslí o aktuálním výběru dětských večerníčků?

40% odpovědí byly typu: Stále se opakují, nejdou z dobou, opakuje se stará dobrá klasika, ale nic nového.

25% neví, nemají přehled o dnešní nabídce večerníčků.

20% vnímá dnešní večerníček jako dost nesrozumitelný a dětem nepochopitelný, nevhodné náměty, zabíjení, zbraně.

10% mají rádi staré dobré neumírající klasiky mnohem více než ty nové. (Možná je to tím, že nové smysluplné díly dlouho nevznikají).

cca **5%** nelze určit.

Má večerníček pro děti důležité poselství?

Necelých **90%** převažovaly odpovědi typu: “Ano, rozvíjí fantazii a ukazuje morální hodnoty, ukazuje dobro a zlo. Měl by mít výchovný, poučný nebo zábavný charakter. Učí děti ohleduplnosti a pozitivnímu jednání vůči sobě a dalším lidem. Má vliv při dodržování denního režimu (Večerníček, osprchovat, spinkat). Večerníček rozvíjí smysly, objasňuje základní věci o přírodě, zvířatech.“

Do **zbylých procent** jsou zařazeny odpovědi typu: “ne, nevím, ano i ne, v dnešní době, kdy je na výběr velké množství dětských stanic, není večerníček až tak důležitý.“

Srovnání dnešního večerníčku s dobou, kdy byly rodiče dětmi.

70% odpovědí: “Mám pocit, že jsou to pořád ty samé večerníčky, jako bývaly kdysi. Velmi se opakuje staré, nové a moderní neexistuje. Dnes děti sledují večerníčky z naší generace, stále ten samý výběr z televizního archivu. Teď se vysílá hodně z našich mladých let. Většinou jsme se na večerníčky těšily, s dneškem se to nedá porovnat. Jak jde doba kupředu a televize se přizpůsobuje divákovi, ztrácí večerníček na kvalitě. V dětství jsme sledovali večerníček, protože to byla jediná pohádka, kterou TV za ten den odvysílala.“

15% odpovědí: Staré klasiky jsou fajn, kdysi byly večerníčky lepší. Těm dnešním nerozumíme, proto jsme je přestali sledovat.

15% nedokáže porovnat. Převážná většina rodičů sledovala večerníček pravidelně a pamatují si ho dodnes. Mají na něj krásné vzpomínky.

Na otázku, jestli by **rodiče byli rádi, kdyby vznikaly nové večerníčkové díly**, byla jednoznačná odpověď ANO. Odpovědi byly typu: “Ano, pokud by byly kvalitní a smysluplné,

aby jim děti rozuměly a řešily by je. Radši nové na STV než na Disney Chanel. Děduška Večerníčka jsme si zmodernizovali, tak proč ne nové moderní večerníčkové díly. V naší době byly oblíbené, ale nejsem si jistá, jestli si najdou místo u našich dětí, v dnešní době je široká nabídka dětských pohádek.“

Další názory diváků:

“Neměnila by sem tu úžasnou znělku. Dědeček se psíkem je nadčasový. Mnohdy zaujal víc jak samotný večerníček.

“Večerníčkové postavičky by neměly být tak extravagantní jako dnes, spíše jemné příjemné na pohled.“

“Více sledujeme večerníčky ČT1, protože se zde objevují i nové příběhy.“

“Mám pocit, že děti jako takové jsou někde na konci, nejsou to voliči, nejsou zajímavé pro politiky, nevyplatí se do nich investovat.“

“Dnešní děti sledují jen takové příběhy, kde se zabíjí a bojuje, potom to na ně má negativní vliv. Je třeba začít tvořit něco víc pozitivního, co upoutá jejich pozornost.“

Nejoblíbenější Večerníček

Nejoblíbenější večerníček tohoto dotazníku je jednoznačně *Pat a Mat*, hned za ním se umístil český večerníček *Bob a Bobek*, dále se stejným počtem hlasů skončily zahraniční večerníčky *Macko Uško* a *Tom a Jerry*. Celkem bylo registrováno 13 večerníčků, z toho šest českých. (Další obl. večerníčky: Jen počkej, Lolek a Bolek, Maťko a Kubko, Jurošík).

Nejpřínosnější informací tohoto dotazníku je potvrzení vysoké sledovanosti večerníčku všech diváckých kategorií a hlavně velký zájem o nové a kvalitní večerníčkové díly. Pro děti znamená příjemnou a uklidňující tečku na konci dne a rodičům ho už nikdo nikdy neodpáře z paměti.

Bohužel není možné uveřejnit v této práci všechny dotazníky. Příkládám alespoň 25 z nich jako součást přílohy.

ZÁVĚR

Když se člověk narodí, je od přírody nastavený k tomu, aby rozdával radost a tvořil. Jeho poslání je tedy být šťastný a o své štěstí se chce dělit. Dětská duše přímo prahne po příjemných a radostných zážitcích a brání se zuby nehty násilí a soubojům. Proto si myslím, že večerníček, ačkoliv si to mnoho lidí neuvědomuje, plní velice důležité poslání. Je to opěrný bod, který po celém dni navodí rovnováhu a klid v dětské duši.

Vše začíná v mládí, kdy jsou děti nejvíce tvarovatelné, a záleží jen na moudrosti dospělých, jak s touto svěřenou mocí naloží. Tudíž lidé, kteří ovládají večerníčkovou tvorbu, mají velkou moc, a ta by se neměla svěřovat jen tak někomu. Bohužel se zdá, že momentálně má v rukách večerníček někdo, kdo se nehodlá zabývat jeho skutečnou podstatou a všemi pozitivními aspekty, které s sebou přináší.

Doba jde kupředu, lidé chtějí tvořit společně s dobou, malíři chtějí malovat, tvůrci večerníčků vyrábět nové díly. Je taková dlouhá stagnace vůbec možná? Ať tento problém sledujete ze všech stran, ani na jedné neobjevíte pozitivní dopad. Je třeba začít podporovat tento druh dětské tvorby a umožnit tak prožívání radosti tvůrcům i dětem. Večerníčková tvorba je umění a žádné umění nemůže žít bez podpory. Hlavní mecenáš, na kterého je toto umění odkázáno, si přestal uvědomovat, jak velká mistrovská díla mu proklouzávají mezi prsty.

Jaká škoda.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. **URC Rudolf** - *Slovenský animovaný film*, brožura, SFÚ – NKC, 1996, Bratislava

2. Internetové zdroje:

<http://www.csfd.cz>

<http://sk.wikipedia.org>

<http://www.stv.sk>

<http://www.sme.sk/c/2379515/vecernicek-si-nedame-slovensky-aj-cesky-vecernicek-oslavuje-40-vyrocie.html>

<http://www.ceskatelevize.cz/program/vecernicek>

<http://pohadky.videonline.info/>

<http://archiv.station.zoznam.sk/station/clanok.asp?cid=1158743200454>

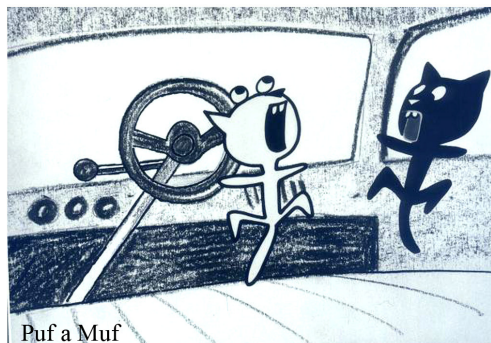
<http://www.youtube.com>

http://instinkt.tyden.cz/rubriky/osud/vecernicek-drive-nez-vam-klesnou-vicka_24944.html

<http://medialne.etrend.sk/televizia-spravy/-strong-vecernicek-sa-bude-opaet-vysielat-inokedy-strong-.html>

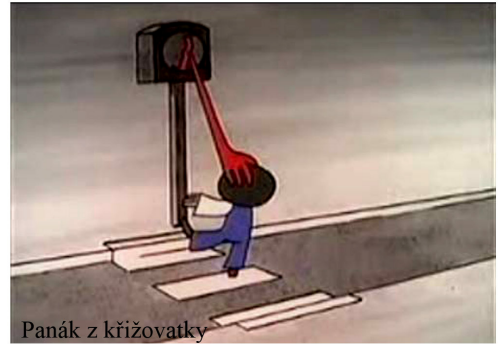
SEZNAM OBRÁZKŮ

1 Slovenské večerníčky

Pásli ovce Valasi

Panák z křižovatky

Tři sviště

V chalúpke a za chalúpkou

Ako zajac prekabatil lenivého horára

Janko Hraško

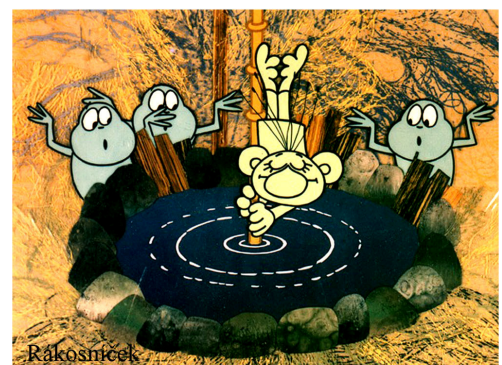
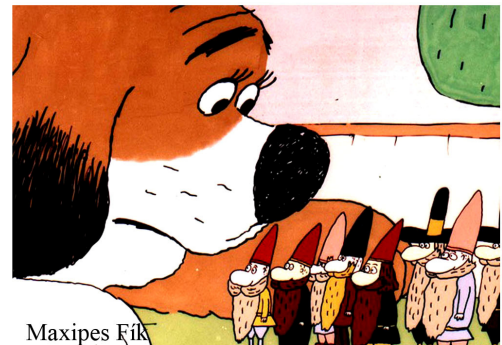

Čo rozprávala teta srna

Bambulkine dobrodružstvá

2 České Večerníčky

Malá čarodějnice

Bubáci a hástrmani

Káťa a Škubánek

Pat a Mat

Broučci

Příběhy včelích medvídků

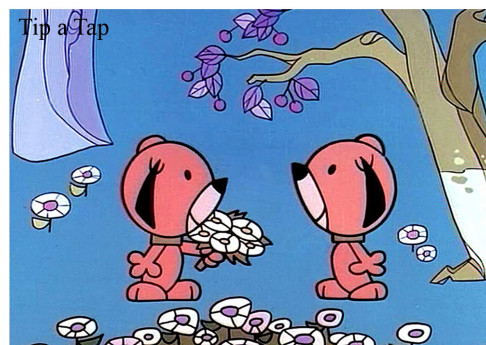
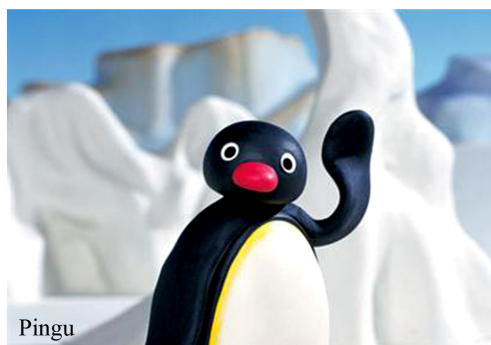

Médově

Krkonošská lidka

3 Zahraniční Večerníčky

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

STV Slovenská televize.

ČST Československá televize

TV Televize

ZF Zlatý Fond

SEZNAM PŘÍLOH

Dotazníky

(Originály jsou v pevné vazbě).